

LATVIJAS REPUBLIKAS TIESLIETU MINISTRIJA
VALSTS TIESU EKSPERTĪŽU BIROJS

Hospitāļu ielā 55, Rīgā, LV-1013. Tālrunis: 67374010, tālrunis/fakss: 67517749. Fakss: 67517731.

Rekomendācijas lietisko piederumu izemšanai notikuma vietas apskates laikā

Rīga, 2005

SATURS

1.	Šķiedru izemšana	3
2.	Šķiedru paraugu izemšana seksuālo noziegumos, ja nav aizdoms par to	6
3.	Šķiedru noņemšana no līnām	9
4.	Krāsas pārklājumu un materiālu izemšana	12
5.	Stikla lausku izemšana	15
6.	Augsnes paraugu izemšana	18
7.	Automobiālo apgaismojuma lukturu kvēlspuldžu izemšana	22
8.	Metāla paraugu izemšana	24
9.	Dzīvnieku matu izemšana	26
10.	Augu valsts izcelsmes objektu izemšana	28
11.	Paraugu izemšana pēc ugunsgrēka	30
12.	Šķiedru un tekstilizstrādājumu, krāsas pārklājumu, stikla, augšnes, polimeru izstrādājumu un to fragmentu, automobiālo kvēlspuldžu, metāla, dzīvnieku matu, augu izcelsmes paraugu iesaiņošana un uzglabāšana	32

1. ŠĪ IEDRU IZĒMŠANA

Atslēgas vārdi: šķiedras, šķiedru kontakts, salīdzinošā izpēte

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus šķiedru mikrodaļiņu izņemšanai notikuma vietā, lai nosūtītu ekspertiem. Rekomendācija aprakstā arī izņemto paraugu noformēšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredzta ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izņem šķiedru materiālus notikuma vietās.

Tekstilšķiedru mikrodaļiņu notikuma vietā no priekšmetu virsmas izņem tikai tad, ja priekšmetus (apģērbus u.c.), uz kuriem ir tekstilšķiedru mikrodaļiņas, nav iespējams nosūtīt uz Valsts tiesu ekspertizē biroju.

UZMANĪBU!

Ja uz priekšmeta ir daži materiāli (pulvera pēdas, asinis, daļiņas, šķiedras u.c.), tad, lai nepazaudētu tos – konsultāties ar VTEB ekspertiem par šo objektu izņemšanu.

3. Definīcijas

3.1. Lipīga plēve – caurspīdīga materiāla ar lipīgām slāņiem (pamatnē ar lipīgām slāņiem, kura pārklāta ar caurspīdīgu plēvi).

3.2. Piesārņojums – nevienlaicīgu šķiedru pārnese. Nepieautplēves, ar kuru izņem šķiedras, piesārņojumu ar citiem (parauga izmēģinājuma, blakus esošu priekšmetu u.c.) šķiedrām.

3.3. Priekšmeti-nesēji - objekti, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir bijuši kontaktā ar šķiedru materiālu.

Šķiedru mikrodaļiņu priekšmeti-nesēji var būt:

- apģērba priekšmeti, kuri ir bijuši saskarē ar citiem apģērba priekšmetiem;
- nagi un zemnagu saturs;
- aukstie ieroči un darbarīki, kuri bijuši saskarē ar šķiedru materiālu;
- transporta līdzekļu daļas, kuras bijušas saskarē ar šķiedru materiālu;
- daži priekšmeti (logu rāmji, palodzes utt.);
- roku delnas (citas rezultāti);
- kakla rajons (žāvēšanas gājums);
- citi priekšmeti, kas var būt saskarē ar šķiedru materiālu.

3.4. Šķiedru mikrodaļiņas uz priekšmeta – nesēja. Šķiedras, kas saskares rezultātā nokļušas uz priekšmeta – nesēja.

3.5. Salīdzināmais paraugs. Mazs tekstila gabaliņš no salīdzināmā šķiedru materiāla.

3.6. Priekšmeta - nesēja paraugs. Mazs tīrs tekstila gabaliņš no paša priekšmeta - nesēja šķiedru materiāla.

4. Instrumenti un materiāli

- Balts halts, cepurīte;
- polimērmateriāla cimdi bez talka;
- 70 % spirts;
- salvetes;
- smalka pincete;
- mazas šķirtes;

Valsts tiesu ekspertizē birojs

- plastmasas maisiņi ar aizspiedēju (6 x 8 cm);
- plastmasas konteineri;
- papīra aplokšņus un kārbus;
- speciālais caurspīdīgais plāvēs (~ 5 x 10 cm) šiedru mikrodaļiņu izemšanai.

UZMANĪBU!

Nelietot izolācijas lentas vai citas līmlentas! Neatļaujiet sevi piespiest no emt šiedru mikrodaļiņām, un līdz ar to šiedrus nav nederīgā tīklā izpētīt.

5. Vispārīgās prasības paraugu izemšanai

- Jābūtoti uzmanīgi pie šiedru mikrodaļiņu izemšanas, lai izvairītos no piesārņojuma. Darbā izmantot – cimds, halts, cepurtes. Darbā piederumus un galda virsmu, uz kurām apskatā lietiskos pierādījumus, notīrīt ar spirta šķīdumu un salveti.
- Lietisko pierādījumu apskatīt jāveic uz balta baltā papīra.
- Izemēt un iesaiņot paraugus pēc iespējas trīspēcnotikuma.
- Apriebs un citi priekšmeti, uz kuriem var būt šiedru mikrodaļiņu uzslēojumi, nedrīkst saskarties ar citiem šiedru materiāliem (ar tīrīšanas līdzekļiem, kurus veic izemšanu, ar mēbeļu audumiem, galdautiem u.t.t.).
- Aizdoms turēt un cietušāpriebspriekšmeti nedrīkst saskarties viens ar otru, it sevišķi, ja nepieciešams pierādīt to savstarpējo kontaktu. Ja iespiestas, aizdoms turēt un cietušāpriebspriekšmetus apskatīt uz atsevišķiem galdiem. Ja apskatīt jāveic uz viena galda, tad pēc viena apriebskomplekta apskates, galda virsmu jānotīra ar spirta šķīdumu un salveti un jāuzklāj citu baltu baltu papīru.
- Nav jāpieaujama apriebspriekšmetu purināšana, mazgāšana, tīrīšana un cita veida darbības, kuras rezultātā var pazust šiedru mikrodaļiņu uzslēojumi.
- Priekšmetus, uz kuriem var būt šiedru mikrodaļiņu uzslēojumi (aukstie ierīki, darbarīki, dažādas transporta detaļas), jāiesaiņo, lai šie uzslēojumi netiktu pazaudēti, kā arī lai nenotīklu tīrīti.

UZMANĪBU!

Katru priekšmetu jāiesaiņo atsevišķi.

Lietiskajiem pierādījumiem, kurus nosūtā uz ekspertīzi, jābūt sausiem.

6. Darba gaita

- Jāievēro secība, izemot dažādos izpētes objektus no priekšmeta - nesēja. Ja uz priekšmeta - nesēja ir lielas (ar aci redzamas) citu priekšmetu daļiņas (stikla, augu u.c.), tās ar pinceti no emt un iesaiņot papīra aplokšņos. Uz iesaiņojuma norādīt, no kurām vietām tās ir izemtas.
- Mitrus apriebs, apavus u.c. priekšmetus iesaiņot filtrpapīru un izžvēt. Visus citus (ar aci redzamus) lietiskos pierādījumus uz tiem (matus, stikla, augu u.c. daļiņām) izemēt pirms žvēšanas.
- Šiedru mikrodaļiņas no priekšmeta - nesēja izemēt ar plāvēti. Plāvēti attaisnot, pamatnī ar līpgo slīnī uzlikt uz priekšmeta virsmas, nogludināt ar roku, un tad no emt nost. Šodarbū atkārtoti turpināt, kamēr ir nolipināta priekšmeta virsma (vai virsmas daļa), kura var jābūt saskarē ar šiedru materiālu. Darbā beigās pamatnes līpgo slīnī ar izemtajām mikrodaļīm nosegt ar caurspīdīgo plāvēti, lai visslīnīs ir pilnīgi nosegti. Uz plāvēs atzīmēt, no kurām vietām ir izemtas mikrodaļiņas. Plāvēs iesaiņot aplokšņos.

- Nagi un zemnagu saturs. Nogriezt (ar šķērsm) abu roku nagus, katras rokas nagu nogriezumus (labās un kreisās) iesaiņot atsevišķi un ievietot aploksnēs. Ieteicams vispirms ar lupu apskatīt, vai zem nagiem nav ierūšies mati vai augu daļas, u.c. Ja zemnagu satur vai uz nagiem ir lielas (ar aci redzamas) daļiņas (stikla, augu u.c.), tās izemtas (ar pincetes palīdzību), iesaiņot un uz iesaiņojuma uzrakstīt, no kurienes izemtas.
- Salīdzināt šiedru materiāla parauga un priekšmeta - nes ja materiāla parauga izemšana. Paraugus (~1 cm²) izemtas ar pincetes un šķērpalīdzību. Paraugus no audumiem izgriezt, lai tajos būtu auduma pavedienu abvirzieni. Paraugus no trikotžas materiāla izgriezt, lai tajos būtu adījuma cilpiņa. Krāsainu (raibu) materiālu paraugus izgriezt dažādos vietās, lai paraugos būtu materiāla visas krāsas.

UZMANĪBU!

Ja priekšmetu-nes jau paredzēts nodot ne tikai uz šiedru mikrodaļiņu, bet arī uz cita veida ekspertizēm, jāievēro, ka vispirms priekšmetu-nes jānodod šiedru mikrodaļiņu ekspertizē veikšanai. Pēc citām ekspertizēm (trasoloģijas, bioloģijas, tiesu medicīnas u.c.) priekšmetu-nes jānodod šiedru mikrodaļiņu ekspertizē.

7. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Uz katra parauga iesaiņojuma uzraksta parauga numuru, konkrēto izemšanas vietu (piemēram, istabas loga rīti, džemperā priekšpusē u.t.t.) un datumu. Uz iesaiņojuma jābūt parakstiem un zīmogam.
- Izemtos paraugus iesniedz kopā ar apskates protokolu, kur norādā visu informāciju, kas var noderēt izpētei, un lūdzumu par ekspertizē noteikšanu.

8. Paraugu glabāšana un transportēšana

Paraugus un plāves uzglabā istabas temperatūrā. Mitrus priekšmetu-nes jāizžvē. Ja nav iespējams izžvēt priekšmetu-nes, tad noteikti lūdzumu par ekspertizē noteikšanu jāatzīmē, ka tie ir mitri.

Paraugi pēc iespējas ātrāk jānodod VTEB.

Saņēmumi:

VTEB – Valsts tiesu ekspertīžu birojs

2. ŠĪ IEDRU PARAGU IZĒMŠANA SEKSU LOŠNOZIEGUMOS, JA NAV AIZDOMS TURĒT

Atslēgas vārdi: šī iedras, kontakts, tikumība

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus šī iedru mikrodaļiņu izēšanai seksuālajos noziegumos, ja nav aizdoms turēt.

Rekomendācija apraksta paraugu noformēšanas kārtību.

UZMANĪBU!

Nav salīdzināmā materiāla.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredzta ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izēms šī iedru materiālus seksuālajos noziegumos, ja nav aizdoms turēt.

UZMANĪBU!

Ja uz priekšmeta ir dažādi materiāli (pulvera pēdas, asinis, daļiņas, šī iedras u.c.), tad, lai nepazaudētu tos – konsultāties ar VTEB ekspertiem par šo objektu izēšanu.

3. Instrumenti un materiāli

- Balts halts, cepurte;
- polimērmateriāla cimdi bez talka;
- 70 % spirts;
- salvetes;
- smalka pincete;
- mazas šķirtes;
- plastmasas maisiņi ar aizspiedēju (6 x 8 cm);
- plastmasas konteineri;
- papīra aplokšnes un kārbas;
- speciāls caurspīdīgs plāksnis (~ 5 x 10 cm) šī iedru mikrodaļiņu izēšanai, speciāla emmētē šī iedru izēšanai no ērmeņa apmatojuma.

UZMANĪBU!

Nelietot izolācijas lentas vai citas līmlentas! No tām nav iespējams noņemt šī iedru mikrodaļiņas, un līdz ar to tās ir nederīgas tālākai izpētei.

4. Vispārīgās prasības paraugu izēšanai

- Jābūtoti uzmanīgi pie šī iedru mikrodaļiņu izēšanas, lai izvairītos no piesārņojuma. Darbā izmantot – cimds, halts, cepurte. Darbā piederumus un galda virsmu, uz kuras apskatā lietiskos pierādījumus, notīrīt ar spirta šķīdumu un salveti.
- Izēmt un iesaiņot paraugus pēc iespējas tīrākā notikuma.
- Lietisko pierādījumu apskatītjēvic uz balta blīvā papīra.
- Roku pirkstu nagus nogriezt ar šķērmi.
- Ar emmi izēmt rīktdzimumorgānu apmatojumu.

- Ap rbs un citi priekšmeti, uz kuriem var būt šiedru mikrodaļi uzturējot, nedrīkst saskarties ar citiem šiedru materiāliem (ar tīrīšanas līdzekļiem, kuršveidīgām emsām, ar mēbeļu audumiem, galdautiem utt.).
- Nav pieļaujama ap rba priekšmetu pūšana, mazgāšana, tīrīšana un cita veida darbs, kas rezultātā var pazust šiedru mikrodaļi uzturējot.

UZMANĪBU!

Katru priekšmetu jāiesaiņo atsevišķi.

Uz ekspertziņām jālieto lietiskajiem pieredzumiem jābūt sausiem.

5. Darba gaita

- Jevrosecība, izemot dažus izpētes objektus no cietušā ap rba priekšmetiem. Ja uz ap rba priekšmetiem ir lielas (ar aci redzamas) daļiņas (stikls, augi u.c.), tās ar pinceti izemta un iesaiņot papīra aploksnī. Uz iesaiņojuma norādīt, no kurām vietām tās ir izemtas.
- Mitrus ap rbus, apavus, u.c. iesaiņot filtrpapīrā un izžvēt. Ja uz ap rba, apaviem, u.c. priekšmetiem ir lielas (ar aci redzamas) daļiņas (piemēram, mati, stikls, augi u.c.), tās izemtas pirms žvēšanas un iesaiņot atsevišķi, norādot uz iesaiņojuma, no kurām vietām tās ir izemtas.
- Šiedru mikrodaļiņas no ap rba priekšmetiem izemtas ar plīvīti. Plīvīti attaisīt, pamatni ar līpgo slīni uzlikt uz priekšmeta virsmas, nogludināt ar roku, un tad noņemt. Šodarbū atkārtoti turpināt, kamēr ir nolipināta priekšmeta virsma (vai virsmas daļa), kura var jābūt saskarē ar šiedru materiālu. Darba beigās pamatnes līpgo slīni ar izemtajām mikrodaļīm noņemt ar caurspīdīgo plīvīti, lai visslīnis ir pilnīgi noņemts. Uz plīvītiem atzīmēt, no kurām vietām ir izemtas mikrodaļiņas. Plīvīti iesaiņot papīra aploksnī.
- Nagi un zemnagu saturs. Nogriezt (ar šķērēm) abu roku nagus, katras rokas nagu nogriezumus (labās un kreisās) iesaiņot atsevišķi un ievietot aploksnī. Ieteicams vispirms ar lupu apskatīt, vai zemnagiem nav ierušies mati vai augu daļiņas, u.c. Ja zemnagu satur vai uznagiem ir lielas (ar aci redzamas) daļiņas (mati, augi u.c.), tās izemtas (ar pincetes palīdzību), iesaiņot un uz iesaiņojuma uzrādīt, no kurām vietām tās ir izemtas.
- Pievirst uzmanību rīkojuma dēļ. Izmantojot speciālas emmes, izemtas tos! emmi iesaiņot noslēgtā konteinerā.
- Ap rba priekšmetu materiāla parauga izemšana. Paraugus (~1 cm²) izemtas ar pincetes un šķēru palīdzību. Paraugus no audumiem izgriezt, lai tajos būtu auduma pavidienā virzieni. Paraugus no trikotžas materiāla izgriezt, lai tajos būtu adījuma cilpiņa. Krāsainu (raibu) materiālu paraugus izgriezt dažāds vietās, lai paraugos būtu materiāla visas krāsas.

UZMANĪBU!

Ja priekšmetu nes jau paredzēts nodot ne tikai uz šiedru mikrodaļiņu, bet arī uz cita veida ekspertziņu, jāievēro, ka vispirms priekšmetu nes jānodod šiedru mikrodaļiņu ekspertziņai. Pēc citām ekspertziņām (trasoloģijas, bioloģijas, tiesu medicīnas u.c.) priekšmetu nes jānodod šiedru mikrodaļiņu ekspertziņai.

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Uz katra parauga iesaiņojuma uzraksta parauga numuru, konkrēti izņemšanas vietu (piemēram, džempera priekšpusē u.t.t.) un datumu. Uz iesaiņojuma jābūt arī parakstiem un zīmogam.
- Izņemtos paraugus ekspertzei iesniedz kopā ar apskates protokolu, kur norādīta visa izpētei noderīgā informācija, un lūgumu par ekspertzes noteikšanu.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana

Paraugus un plāves uzglabā istabas temperatūrā. Mitrus apģērba priekšmetus jāizžvē. Ja nav iespējams izžvēt apģērba priekšmetus, tad noteikti jāatzīmē, ka tie ir mitri.

Paraugi pēc iespējas tiek nogādāti VTEB.

Saņēmumi:

VTEB – Valsts tiesu ekspertžu birojs

3. ŠĪ IEDRU NOĒMŠANA NO LĒMĒ

Atslēdz vārdi: mati, šķiedras, šķiedru izpūtē, nagi, zemnagu saturs, līdētājs

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus šķiedru mikrodaļiņu noņemšanai no lēmeņa. Rekomendācija apraksta izņemto paraugu noformēšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredz tā ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņās izdarītājiem, kas noņem šķiedru materiālus no lēmeņa notikuma vietās.

UZMANĪBU!

Ja uz lēmeņa ir dažādi materiāli (pulvera pēdas, asinis, urbumi u.c.), tad, lai nepazaudētu tos – konsultējieties ar VTEB ekspertiem par šo objektu izņemšanu.

3. Instrumenti un materiāli

- Balts halts, cepurte;
- polimērmateriāla cimdi bez talka;
- 70 % spirts;
- salvetes;
- smalka pincete;
- mazas šķēres;
- plastmasas maisiņi ar aizspiedēju (6 x 8 cm);
- plastmasas konteineri;
- papīra aplokšnes un iepakojumi;
- speciāls caurspīdīgais plāksnis (~ 5 x 10 cm) šķiedru mikrodaļiņu izņemšanai;
- karte, uz kuras uzņemti cilvēka zīmeņi ar marķējumu, lai varētu atzīmēt vietas, no kurām izņemtas šķiedras uz speciālajiem caurspīdīgajiem plāksņiem;
- speciāla emmetē šķiedru izņemšanai no ērmeņa apmatojuma.

UZMANĪBU!

Nelietot izolācijas lentas vai citas līmlentas! Neizmantojiet nav iespējams noņemt šķiedru mikrodaļiņas un līdz ar to tās ir nederīgas tūlītējai izpūtei.

4. Vispārīgās prasības paraugu izņemšanai

- Jābūtoti uzmanīgi pie šķiedru mikrodaļiņu izņemšanas, lai izvairītos no piesārņojuma. Darbā izmantot – cimdus, haltsus, cepurtes. Darbā piederumus notīrīt ar spirta šķīdumu un salveti.
- Izņemot un iesaiņot paraugus pēc iespējas trīspēcnotikuma.
- Lēmeņa roku pirkstu nagus nogriezt ar šķērēm, katras rokas nagu nogriezumus (labās un kreisās) iesaiņot atsevišķi un ievietot aplokšnēs.
- Ar emmi izemmetlēmē matus un emmi iesaiņot noslēgtā konteinerā.
- Lēmeņa apģērba priekšmeti, uz kuriem var būt šķiedru mikrodaļiņu uzslēpojumi, nedrīkst saskarties ar citiem šķiedru materiāliem (ar tīrīšanas līdzekļiem, kuršveic izņemšanu, ar mēbeļu audumiem, galdautiem utt.).

- Nav pieļaujama lāpība priekšmetu purināšana, mazgāšana, tīrīšana un cita veida darbibas, kas rezultātā var pazust šiedru mikrodaļiņu uzslāojumi.

UZMANĪBU!

Katru priekšmetu jāiesaiņo atsevišķi.

Lietiskajiem pierādījumiem, kurus nosūta uz ekspertzi, jābūt sausiem.

5. Darba gaita

- Jāievēro secība, izņemot dažus izpētes objektus no lāpības. Ja uz lāpības ir lielas (ar aci redzamas) daļiņas (stikla, augu u.c.), tās izņem (ar pincetes palīdzību), iesaiņot un uz iesaiņojuma uzrādīt, no kurās vietās izņemtas.
- Šiedru mikrodaļiņu izemšana no kailā lāpības. Lieto plīvus. Plīvus attaisīt, pamatnārlipīgus nē uzlikt uzērmea daļas (rokas, kļās u.c.), nogludināt ar roku, un tad noņemt. Šodarbību atkārto turpināt, kamēr nē nolipinātērmea daļas, kuras jābūt saskarē ar šiedru materiālu. Darba beigās pamatnērlipīgus nē izņemtāj m mikrodaļīm nosegt ar caurspīdīgu plīvītu, lai visslēpnē ir pilngēnosegts. Uz plīvus atzīmēt, no kurās vietās (ērmea daļas) ir izņemtas mikrodaļiņas. Plīvus iesaiņot aploksnēs.
- Žāugšanas gadījumā lāpīkaklu nē nolipināt ar divām plīvām – ar vienu plīvīkakla priekšpusē, ar otru – aizmugurē. Plīvus iesaiņot un uz iesaiņojuma norādīt, no kurās vietās ir izņemtas mikrodaļiņas.
- Atdalītērmea daļu gadījumā atdalīt vietas apskatīt ar lupu. Ja uz tām ir diegu fragmenti, mati, augi u.c., tos izņemt ar pinceti, iesaiņot un uz iesaiņojuma norādīt, no kurās vietās izņemti.
- Nagi un zemnāgus saturus. Nogriezt ar roku nāgus ar šķērēm, katras rokas nāgu nogriezumus (labās un kreisās) iesaiņot atsevišķi un ievietot aploksnēs. Ieteicams vispirms ar lupu apskatīt, vai zem nāgiem nē ierušies mati, augu u.c. daļas. Ja zemnāgus saturvā uz nāgiem ir lielas (ar aci redzamas) daļiņas (mati, augi u.c.), tās izņem (ar pincetes palīdzību), iesaiņot un uz iesaiņojuma uzrādīt, no kurās vietās izņemtas.
- Apība priekšmetus no lāpības izņemt pakrtai. Nē fotografēt vispirms vienu apība krtu, noņemt to, tad fotografēt nēkošo apība krtu, utt. Ja lāpīs nē nav identificētas, sākā informācija par apību priekšmetu izemšanu ir svarīga.
- Salīdzinošo šiedru materiālu paraugu izemšana no lāpības apība priekšmetiem. Paraugus (~1 cm²) izņemt ar pincetes un šķērūpalīdzību. Paraugus no audumiem izgriezt, lai tajos bētu auduma pāvedienūabi virzieni. Paraugus no trikotāžas materiāla izgriezt, lai tajos bētu adījuma cilpiņa. Krāsainū (raibū) materiālu paraugus izgriezt dažāds vietās, lai paraugos bētu materiāla visas krāsas.

UZMANĪBU!

Jā lāpība priekšmetus ir pārdzēts nodot nē tikai uz šiedru mikrodaļiņu, bet ar uz cita veida ekspertzi, jāievēro, ka vispirms lāpība priekšmeti ir jānodod šiedru mikrodaļiņu ekspertzes veikšanai. Pēc citām ekspertzēm (trasolo ijas, bioloģijas, tiesu medicīnas u.c.) lāpība priekšmeti nē derīgi šiedru mikrodaļiņu ekspertzei.

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Lāpības aprakstīšanai izmanto speciālu karti, kurā tiek atzīmētas vietās, no kurienes izņemtas šiedras.
- Uz katru paraugu iesaiņojuma uzrakstīt parauga numuru, konkrētu izemšanas vietu, datumu. Uz iesaiņojuma jābūt parakstiem un zīmogam.

- Izēmtie paraugi ir kopā ar apskates protokolu, kur norāda visu informāciju, kas var nodrošināt izpēti, un lūdzumu par ekspertizē noteikšanu.

7. Paraugu glabāšana un transportāšana

Paraugus un plāksnes uzglabā istabas temperatūrā. Mitrus apmērba priekšmetus jāizžvē. Ja nav iespējams izžvēt apmērba priekšmetus, tad noteikti jāatzīmē, ka tie ir mitri.

Paraugi pēc iespējas tiek nogādāti VTEB

Saņēmumi: VTEB – Valsts tiesu ekspertizē birojs

- No emtas krāsas uzslēgumus ar daktpilvi, to attaisa, pamatni ar lipīgu slīni uzliek uz priekšmeta virsmas, nogludina ar roku, un tad noņem. Šo darbu atkārtoti turpina, kamēr ir noņemti visi krāsas uzslēgumi uz priekšmeta virsmas (vai virsmas daļas).
- Iz emtas mikrodaļiņas nosedz ar caurspīdīgu plīvīti, lai viss pamatnes slīnis ir pilnīgi nosēgts. Uz plīvītes atzīmē, no kurām vietām ir izņemti uzslēgumi. Plīvīti iesaiņo aploksnē.
- Iz emtas a/m krāsas pārklājuma kontroles paraugus (paraugi jāizņem, tos nokasot līdz metālam, lai būtu visi pārklājuma slīši).
- Tā izņem pārklājuma paraugus no visām a/m, kas iesaistītas CSNg (cietušais, vainais).
- Ja a/m ir bijusi pārkrāsota, izņem vairākus kontroles paraugus iespējami tuvu bojājuma vietai. Katras vietas krāsas pārklājuma paraugus iesaiņo atsevišķi.

IETEICAMS

Ja ir iespējams no emtas a/m detaļām, uz kurām ir svešas krāsas uzslēgumi, tad labāk iesniegt ekspertzi visu detaļu.

Nepieciešams gadījumā iesniegt ekspertzi ar visu a/m vai uzaicināt ekspertu izņemt paraugus a/m atrašanās vietā. Šī dos gadījumā nepieciešams vispirms telefoniski sazināties ar ekspertu.

5.2. Ielaušanās.

- Apkārta uzlaušanas instrumenta pīd m ar skalpeli vai daktpilvi izņem krāsas pārklājuma paraugus, lai tie saturētu visus pārklājuma slīsus. Ja iespējams, izņem lielu virsmas paraugu (durvju stenderes, loga rāmja gabalu) ar visu krāsas pārklājumu un svešu materiālu uzslēgumiem.
- Ja iespējams, iesniedz ar uzlaušanas instrumentu.
- Uz uzlaušanas instrumenta var būt krāsas pārklājumu uzslēgumi ar nelieliem uzlaušanas gadījumiem.
- Uzlaušanas instrumentu iesaiņo korbā, papīrā vai plastmasas maisā, pirms tam nodrošinot tā darba virsmas aizsardzību, aptinot to ar papīru vai plastmasas plīvīti.
- Ja uzlaušanas instrumentu ir nepieciešams nodot izpēti citu jomu ekspertiem, krāsas uzslēgumus speciālistiem var noņemt ar daktilpilvi, bet ieteicams pirms tam konsultēties ar ekspertu.
- Ja krāsas uzslēgumus noņem ar daktpilvi, tad:
 - ar skalpeli uzslēgumus nokasā, ņemot uzmanīgi, lai uz uzlaušanas instrumenta neveidotu jaunas trases;
 - noņem visus krāsas uzslēgumus;
 - dažādas krāsas uzslēgumus izņem atsevišķos plīvīšos;
 - precīzi apraksta paraugu atrašanās vietu, un to raksturo (smērējums vai atsevišķa daļa, utt.);
 - krāsas kontroles paraugus izņem vietā, kur nav bijusi instrumenta iedarbība;
 - no instrumenta noņem arī paša instrumenta krāsas pārklājuma kontroles paraugus vietā, kura nav saskārusies ar objektu – nesēju.

5.3. Automobiļi un dzīvas.

- Krāsas pārklājuma paraugus izņem no dažādām a/m detaļām, norādot precīzu izņemšanas vietu.
- Krāsas pārklājuma paraugiem jāizņem visi slīši.

IETEICAMS

Nepieciešamības gadījumā uz ekspertzi var atgriezt arī visu a/m vai uzaicināt ekspertu uz a/m atrašanās vietu. Šādos gadījumos nepieciešams vispirms telefoniski sazināties ar ekspertu.

5.4. Apzīmes.

- Katru apzīmējuma gabalu iesaiņot atsevišķi, tiem jābūt sausiem.
- Iesniedz tikai tos apzīmējumus, kas var tika saskarties ar krāsotu virsmu.
- Ja apzīmējumu ir nepieciešams nodot izpauzēti citu jomu ekspertiem, to norādīt lēmumā.

6. Lietisko pierādījumu noformēšana.

- Uz katra parauga iesaiņojuma uzraksta parauga numuru, izemšanas vietu un datumu.
- Visiem izemtajiem paraugiem pievieno sarakstu, kur uzskaita visus objektus, kas izemti notikuma vietā.
- Sarakstā uzrādīt:
 - automobiļa marķu, modeli, valsts numuru;
 - instrumenta marķējumu;
 - visu pārējo informāciju, kas var noderēt ekspertzes gaitā.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana.

Paraugus uzglabāt vāku un sausumā.

Ja paraugus paredzēts izmantot vairākiem ekspertzēm, jāņem vērā citas paraugu izemšanas rekomendācijas.

Paraugi pēc iespējas jānodod VTEB.

Saņēmumi:

CSNg- Ceļu satiksmes negadījums

VTEB – Valsts tiesu ekspertžu birojs

a/m – automobilis

5. STIKLA LAUSKU IZĒMŠANA

Atslēg vārdi: kontaktmateriāls (priekšmeta-nesējs), stikls, stikla izstrādājums, stikla lauskas, stikla mikrolauskas, salīdzinošais stikla paraugs, veselais paraugs.

1. Mērķis

Rekomendācija iesaka pamatprincipus stikla materiāla (stikla lausku) izņemšanai notikuma vietā, lai nosūtītu tos ekspertīzei. Rekomendācija apraksta paraugu noformēšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredz tā ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izņem stikla paraugus ceļu satiksmes negadījumu vietās, zādzību, ielaušanās, smago noziegumu u.c. notikumu vietās.

3. Instrumenti un materiāli

- Daktiloskopiskā plāksne (folija) ar baltu vai melnu slāni (želatīna slānis);
- pincetes;
- papīra aplokšnes vai plastmasas maisiņi ar aizspiedēju;
- dažāda lieluma papīra un plastmasas maisiņi;
- densitometri.

UZMANĪBU!

Izņemot stikla paraugus, jāuzmanās, lai nesavainotos ar asu stiklu.

Jāuzmanās, lai neieelpotu fluorescento un ekonomisko lampu putekus.

4. Vispārīgās prasības stikla paraugu izņemšanai

- Pievērst uzmanību, lai salīdzināmais stikla materiāls nav piesārņots ar cita stikla izstrādājuma lauskām.
- Iesaiņot izņemtos stikla paraugus pēc iespējas tīrāk.
- Jāuzmanās, lai dažādas vietas izņemtie stikla paraugi netiktu sajaukti līdz to iesaiņošanai.
- Dažādu stikla materiālu paraugus izņemt ar dažādiem cimdkiem (ja šie stikla materiāli salīdzina savstarpīgi).

UZMANĪBU!

Dažādas vietas izņemtos stikla paraugus jāiesaiņo atsevišķi.

5. Darba gaita

- Nav ieteicams izziņas izdarītājiem vai ekspertiem-kriminālistiem pašiem pētīt priekšmetu, uz kura ir stikla lauskas vai mikrolauskas (noņemtas lauskas). Stikla mikrolauskas no priekšmeta-nesēja noņem eksperts Valsts tiesu ekspertizē.
- Salīdzināmais stikla paraugu izņemšana norisinās izstrādājuma, gan no apkārtnes. Svarīgi – jāsavāc visas stikla lauskas, uz kurām ir marķējums vai sevišķas iezīmes. Paraugus jāiesaiņo atsevišķi, norādot, kur paraugs izņemts.

UZMANĪBU!

No sasīstiem automašīnu, ku logiem un vitrinām stikls jāizņem atsevišķi no katras loga rāmīša vai vitrinā un jāiesaiņo atsevišķi.

- Dažādu stikla materiālu piemēri:
 - stikls ar apsildes rievām (a/m);
 - stikls ar iekautām metāla šķiedrām;
 - stikls ar krāsām (pēc krāsošanas vai pārkrāsošanas) vai īpašām uzslāpējumiem (lai iestiprinātu rāmīšus);
 - stikls ar nosmērājumiem (netrūm);
 - dāmakains stikls;
 - stikls ar pārklājumiem (a/m logu stikli; TV; fluorescējošas lampas; brilles);
 - dekoratīvais stikls;
 - stikls ar gravējumiem;
 - optiskais stikls (lēcās; brilles);
 - kristāls, inkrustācijas u.c.

UZMANĪBU!

Jāizņem nosaka veselais pēc daļiņām, jāizņem pēc iespējas vairāk stikla fragmentu (ja iespējams, savākt pilnīgi visas stikla lauskas!).

5.1 Ceļā satiksmes negadījumi

- Mazu stikla lausku izņemšanai izmantot daktiloskopiskā plāksni, piemēram, ja stikla lauskas jāsavāc no apbrīva, a/m sdekā, paneļa, u.c. Nav ieteicams lietot līmplāksni (vai „skoču”), jo var stikla lausku noņemšana notikt ar bīstamību.
- Katrs apbrīva priekšmets jāiesaiņo atsevišķi. Visbiežāk tie ir virsdrēbes (māteļi, bikses, pulovers, žakete, apavi).
- No visiem izsīstajiem a/m logiem paraugus jāizņem atsevišķi (paraugi jāizņem no loga automašīnā – nav pieļaujams, ka izsīst loga lauskas savāc no sdekā vai zemes).
- Ja sasīst a/m vārstikls – jāizņem paraugs, kurš satur gan rāmi, gan iekšējo stiklu. Arī jāizņem izturīgu flomsteru uzraksta, kurš ir rāmīšs, kurš iekšējs stikls.
- Stikla lauskas iesaiņo papīra aploksnī vai plastmasas paketiņā ar aizspiedēju. Uz aploksnī uzraksta:
 - no kura loga (priekšējais, sānu, utt.) izņemts stikla paraugs;
 - a/m marķu, modeļu, ražošanas gadu, reģistrācijas numuru;
 - visas atzīmes un a/m kodus (ja iespējams).
- Savākt visas sasīsto apgaismes lukturu izkliedētā stiklus.
- Ja a/m ir stikla jumts un tas ir sasīst, jāizņem no tā paraugs.
- Ja izņem stiklu no sasīstajiem apgaismes lukturiem, uz iesaiņojuma obligāti jānorādā no kādas puses tas ir (labā vai kreisā).
- A/m labo un kreiso pusi nosaka virzienā, no kura jāņemtas uz priekšu.
- Ja ir izņemtas stikla lauskas no pagrieziņa vai gabarīta apgaismojuma lukturiem, uz iesaiņojuma jānorādā ne tikai puse, bet arī vai tie ir priekšējie vai aizmugurējie.
- Ja ir sasīstis spoguļi (spoguļi), jāizņem paraugs no tā.

5.2 Ielaušanās gadījumi

- Ja ir jāaunpūt gaibojšana (sasīsti logi), vispirms nofotografē sasīsto stiklu (logu, vitrinu, u.c.) – pēc tam savāc visas sasīstās lauskas.
- No visiem sasīstajiem logiem (vitrinām, u.c.) jāizņem salīdzinošos paraugus. No rāmjiem jāizņem parauga lielums ~ 10x10 cm.

- Ja ir sasisti a/m logi – no katra sasistā loga izņemt stikla paraugu. Ja sasists priekš jais vārstikls (līmētais stikls) – atzīmēt, kurš slēdzis ir rījis, kurš – iekš jais). No katra loga izņemt stiklu iepakojumā atsevišķi.
- Aizdoms turto personu katru apskatīt priekšmetu iesaiņojumā atsevišķi. Parastie tērpi ir vīrsdrēbes (mākslīgas, bikses, pulovers, žakete, apavi, kā arī cepure un cimdi).
- Priekšmetu, ar kuru izsists logs, iesaiņojumā atsevišķi (šos priekšmetus var izmantot odoroloģiskajam ekspertizē – tādā iesaiņojumā atbilstoši prasībām par odoroloģisko ekspertīzi).

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Ja stikla lauskas izņemtas uz daktiloskopiskās plāksnes, uz plāksnes aizmugures uzrakstā parauga numuru, vietu, kur izņemtas un datumu.
- Izņemtie stikla paraugi ir kopā ar apskates protokolu, lēmumu par ekspertīzes noteikšanu.
- Apskates protokolā norādīts stikla izstrādājuma veids (logs, durvis, vitrīna, a/m salona stikls, spogulis, uc.); informācija par etiķeti uz stikla pudelēm; atzīmētas uz stikla pudeļu dibeniem; utt.
- Cita informācija, kura var palīdzēt dzīvē izpēti un identifikācijai.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana

Uz daktiloskopiskajām plāksnēm izņemtais stikla lauskas uzglabāt sausā vietā, vākušā. Ja uz stikla lauskām ir citi uzslēdējumi, piemēram, asinis, uzglabāt atbilstoši speciālām rekomendācijām.

6. AUGSNES PARAGU IZĒMŠANA

Atslēgas vārdi: augsnes paraugi (kontrolparaugi; salīdzinošie paraugi), augsnes uzslēojumi, augsnes uzslēojumu priekšmetnes, salīdzinošais izpētē

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus augsnes uzslēojumu un salīdzinošo augsnes paraugu savākšanai.

Rekomendācija apraksta arī izņemto paraugu noformēšanas kārtību un iesniedzamo dokumentu sarakstu.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredz tā ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izņem augsnes paraugus notikuma vietās.

3. Instrumenti un materiāli

- Līdņi
- audekla maisiņi vai papīra paciņas
- kastītes
- lodziņu pildspalva

UZMANĪBU!

Augsnes salīdzinošo paraugu un objektu iesaiņošanai nav ieteicami polietilēna materiāli. Vālam lietot nerūsējošā tērauda vai hromtērauda instrumentus, lai pilnībā izvairītos no paraugu piesārņošanas ar mikroelementiem un mikrodaļiņām no instrumentiem.

4. Vispārīgās prasības salīdzinošo augsnes paraugu izņemšanai

4.1. Darbam notikuma vietā

- Efektīvi augsnes ekspertes rezultāti ir atkarīgi no pareizas salīdzinošo paraugu izņemšanas, iesaiņošanas un lietisko pierādījumu iesaiņošanas.
- Izņemtajiem salīdzinošajiem augsnes paraugiem ir jābūt raksturojamam notikuma vietā, tādēļ ir svarīgi ievērot paraugu izņemšanas ieteikumus.
- Notikuma vietas apskate jāveic iespējami sīkākā laikā pēc augsnes uzslēojumu priekšmetnes jāklasificē notikuma vietā.
- Notikuma vietas apskates laikā jāpievērš uzmanība un protokolā jānorāda augsnes pašsāpmes un veģetācijas apraksts, t.i., tās pašas, kuras katram apvidum ir pašas.
- Apskates rezultātus ir lietderīgi dokumentēt ar foto palīdzību.
- Protokolā jānorāda sekojošā informācija:
 - Iecirkņa raksturs (lauks, ceļš, mežmala, purvs utt.) un novietojums apvidū;
 - Veģetācijas apraksts un tās izvietojums gan aprakstam, gan iecirkņam, gan blakus tam (mežs, parks, lauksaimniecības dārzumi; koki, augi, u.c.);
 - Apskatām un līdzsērsošiem iecirkņiem augsnes apraksts;
 - Augsnes virsmas apraksts notikuma vietā, kur risināties cēloņi, notikusi kustība, veikta darba utt. (pāva, iela, dzīvokļu tuves mala, u.c.);
 - Precīzs salīdzinošo paraugu izņemšanas vietas un veida apraksts;
 - Klimatiskie apstākļi notikuma vietas apskates laikā (lietus, sals, utt.).

- Nosakot augsnes ekspertīzi, aptaujājot lieciniekus, nepieciešams fiksēt visas izmaiņas, kas notikušas ar notikuma vietu no notikuma brīža līdz vietas apskatei un paraugu izņemšanai (piemēram, piesārņojums, rakšanas darbi un tml.).
- Ēm divu veidu augsnes paraugus:
 - Paraugi salīdzinošs izpētes veikšanai – paraugi no identificējamā iecirkļa, notikuma vietas;
 - Kontroles paraugi – paraugi no apvidus iecirkļiem, kas pieguļ identificējamajam iecirknim.
- Augsnes paraugu ņemšanai vienotu shēmu un veidu ieteikt ir grūti, jo objekta sastāvs un struktūra dažādos iecirkļos ir atšķirīga. Noteicošais faktors izvēloties paraugu ņemšanas veidu un daudzumu, ir augsnes un augu segas viendabīgums pat tajā iecirknī (jo neviendabīgā augsne un augu sega, jo lielāks paraugu daudzums nepieciešams).
- Lokālos iecirkļos ar neviendabīgu augsnes segu (piem., iecirknis ar uzraktu augsni) salīdzinoši paraugu ņemšana ir paša. Ēmtajiem paraugiem ir jāraksturo visas augsnes segas neviendabības (pašitād, ja trūkst redzamu priekšmeta-nesja kontakta pādas ar augsni) neatkarīgi no tā, kas šo neviendabību ir radījis: dažādu augsnes horizontu sajaukšanās vai specifisku vielu piesaīsi no citiem iecirkļiem. Tādējādi, šādos gadījumos izēmtu augsnes paraugu skaits būs 2-3 reizes lielāks, nekā iecirknī ar viendabīgu augsnes segu.
- Ja ir redzamas objekta vilkšanas vai kustības pādas iecirknī ar viendabīgu augsnes segu un vērtēcijā, tad salīdzinoši izpēti nepieciešami vidēji 5 paraugi 10-15 m attālumā viens no otra (atkarīgs no vilkšanas pādu garuma), bet, ja augsnes sega ir neviendabīga, tad 3-5 paraugi no katra iecirkļa, kas atšķiras ar augsnes vai vērtēcijas raksturu.
- Ja notikuma vietā ir veikti rakšanas darbi (piem., nelikumīgs pieslēgums naftas vadam), tad salīdzinoši augsnes paraugi jāizēm ne tikai no augsnes virsmas, bet arī tādēļ, cik dziļi ir veikts šis nelikumīgs pieslēgums.

4.2. Darbam ar lietiskajiem pierādījumiem (priekšmetiem-nesjiem)

- Nepieciešams fiksēt visas izmaiņas, kas notikušas ar uztvērējpriekšmetu (priekšmetu-nesju) no notikuma brīža līdz tā apskatei un izņemšanai ekspertīzes veikšanai (piemēram, objekta tīrīšana, lietošana un tml.).
- Augsnes uzslēojumu priekšmeti-nesji uzmanīgi jāiesaiņo katrs atsevišķi, vāļams papīra iesaiņojumā un jāiesniedz ekspertīzei, uzslēojumus pācīspējās nesabojājot, neaiztiekot, nenemot.

5. Darba gaita

5.1. Darbam notikuma vietā

- Uzņem jiet apvidus iecirkļa shēmu, norādot tajā gan dabīgas (reljefa paaugstinājumi, purvi, upju palienes, mežu ietverti lauki utt.), gan mākslīgas (ceļu uzbūrumi, dzīvi, uzņēmumu teritorijas, grāvji utt.) robežas, kā arī augu valsts aprakstu. Shēmā jānorāda paraugu ņemšanas vietas, to numerācija un attālumi starp tām.
- Paraugu¹ ņemšana no atklātām vietām ar dabīgu vai mākslīgu robežām
 - ✓ **Notikuma vietā** (no kontaktājošs virsmas: pādu nospiedumiem, cīpas vietās pādm, transporta līdzekļa pādu nospiedumiem utt.) jāņem vienu jaukto paraugu

¹ Paraugu izņemšanu izdara, nemot augsnes virsmas atbilstoši tā priekšmeta apmēriem, uz kura atrastas augsnes daīas, un tā iegrimē dziļumā. Ja priekšmeta virsma ir plaša, jāizēm vairāki paraugi 5 līdz 10 cm² platībā un 5-10 cm dziļumā (apavi, transporta līdzekļa riepas, nozieguma ierocis, ērme ādas). Parauga svaram jābūt 100-200 gramu robežās.

no 2-4 punktiem vai 1-5 atsevišķus paraugus (atkarībā no notikuma vietas laukuma);

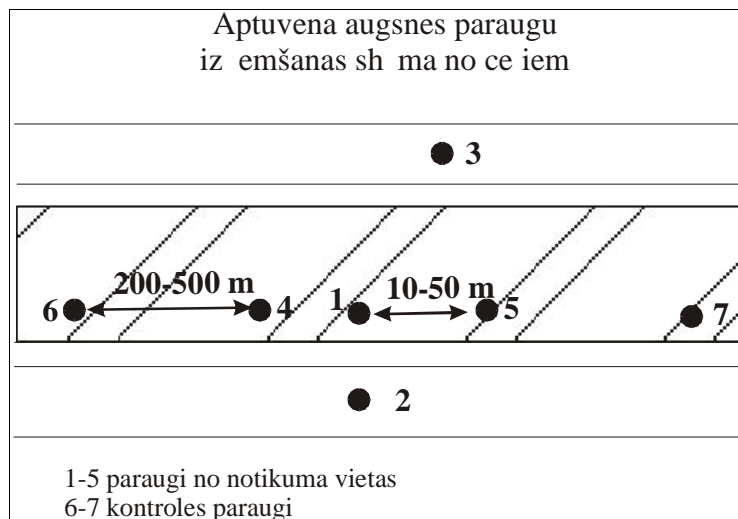
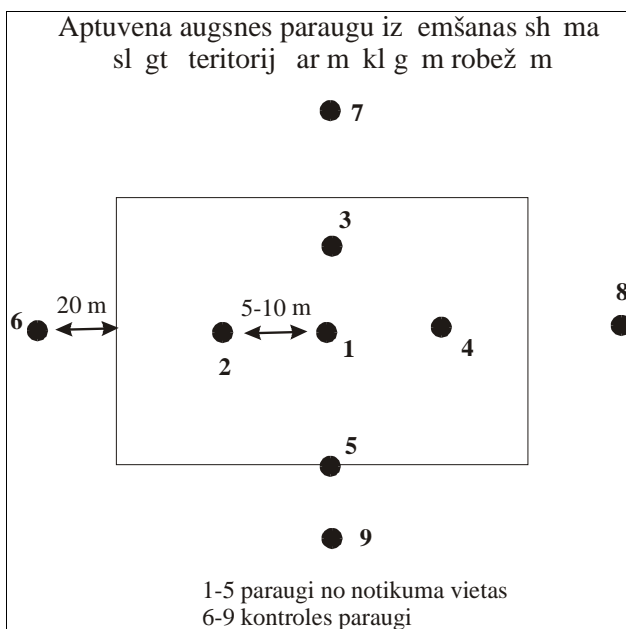
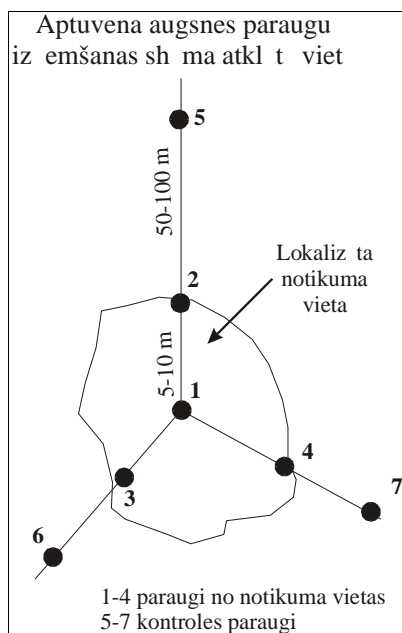
✓ Ja laukuma izmērs ir lielāks par 20x20 m, tad paraugi jāņem 3-4 punktus vienā attālumā 5-10 m rādiusā no notikuma vietas; bet vienā virzienā izstiepta laukuma gadījumā – 2 punktus uz abām pusēm vienā attālumā no notikuma vietas.

✓ **Kontrolparaugi** - iecirkņim ar dabīgām robežām jāņem vairāki 3-4 paraugi. Tie tiek ņemti ārpus izdalītā iecirkņa (notikuma vietas) vismaz 20 metru attālumā no šī iecirkņa robežām.

✓ Kontrolparaugus iecirkņos ar mēslu, līdžu, ar to ar krāsām robežām (ceļi, bēvedres utml.) var izņemt ar teritorijām, kas atrodas 2-5 m attālumā no izdalītā iecirkņa (notikuma vietas).

✓ Paraugu daudzums - ~ 100 – 200 g.

- Katrs izņemtais paraugs jāiesaiņo atsevišķi, iepakojumā jāsamurš. Uz iepakojuma jānorāda visas parauga izņemšanas patnības (izņemšanas laukums, dziļums utt.), parauga veids (salīdzinošais, kontrolparaugs).

7. AUTOMOBILU APGAISMOJUMA LUKTURU KV LSPULDŽU IZ EMŠANA

Atslēg vārdi: automobiļu apgaismojuma lukturi; kv līspuldze, kv līspuldzes kv līdiegs, tuvotī apgaismojuma kv līspuldze; pagrieziņa apgaismojuma kv līspuldze, bremžu apgaismojuma kv līspuldze; miglas apgaismojuma kv līspuldze; atpaka gaitas apgaismojuma kv līspuldze; avārijas apgaismojuma kv līspuldze; gabar tā apgaismojuma kv līspuldze.

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus kv līspuldžu izemšanai no automobiļu apgaismojuma luksturiem, lai eksperts noteiktu vai kv līspuldze ir degusi ceļ satiksmes negadījumā.

Rekomendācija apraksta kv līspuldžu izemšanas un noformšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredz tā ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izem automobiļu apgaismojuma kv līspuldzes pēc ceļ satiksmes negadījumiem, lai noskaidrotu vai kv līspuldze ir degusi negadījumā.

3. Instrumenti un materiāli

- Dažāda lieluma plastmasas maisiņi ar aizspiedēju vai papīra aplokšnes;
- kartona kastītes (vai citi pretstieni drošs iesaiņojumi);
- skrūvgriežu komplekts;
- plakanknāibu komplekts;
- asknāibles;
- metāllāses (taisnes un līknes)

4. Vispārīgās prasības kv līspuldžu izemšanai.

- Ieteicams izemt un nosūtīt ekspertiem ne tikai sasisto kv līspuldzi, bet izemt visas kv līspuldzes, kuras var būt degušas ceļ satiksmes negadījumā (piemēram, sasista ir kreisā pusē tuvotī apgaismojuma kv līspuldze – uz ekspertiem nosūtāt ne tikai sasisto kv līspuldzi, bet arī labās pusē tuvotī apgaismojuma kv līspuldzi, visas gabar tā apgaismojuma kv līspuldzes, utt.).
- Izemt kv līspuldzes pēc iespējas ātrāk – ja iespējams, ceļ satiksmes negadījumā vietā. Transportjot automobili ar sasistu kv līspuldzi, ir augsta iespējamā pazaudēt kv līspuldzes detaļās (piemēram, kv līdiegus, utt.).
- Ieteicams ekspertiem izpētīt iesniegt kv līspuldzes no abiem ceļ satiksmes negadījumā cietušajiem automobiļiem.
- Iesaiņojot sasistu kv līspuldzi, jāpievērš uzmanība, lai netiktu nolauzti vai deformēti kv līdiegi vai to fragmenti, u.c. kv līspuldzes sastāvdaļas.
- Jāpievērš uzmanība, lai uz iesaiņojuma pareizi tiktu norādīts, no kāda apgaismojuma luktura kv līspuldze izemta.
- Ieteicams pievienot shēmu par ceļ satiksmes negadījumu.

5. Darba gaita

- Pirms darba sākšanas jānofotografē automobili un kv līspuldzes.
- Jāfiksē apgaismojuma slāpju stāvoklis automobilā. Jānoskaidro, vai ieslēdzot automobiļu aizdeģi, automātsiski neiedegas apgaismojums.

- Pirms kv līspuldzes izņemšanas no tās stiprinājuma vietas, vizuālās apskates rezultātā jāapraksta:
 - kv līspuldzes stikla kolbas stāvoklis (vai ir sasista);
 - kv līdiegu stāvoklis (deformācija, bojājumi);
 - kv līdiegu turētāju un tuvā apgaismojuma ekrāna stāvoklis (deformācija).
- Ieteicams izvērtēt apgaismojuma lukturu kopā ar kv līspuldzi. Ja tas nav iespējams, ņemt vērā uzmanģi izņemto kv līspuldzi.
- Ja kv līspuldzes stikla kolba ir sasista, pirms apgaismojuma luktura vai kv līspuldzes izņemšanas, pakļaut zem apgaismojuma luktura/kv līspuldzes papuru un savākt visus nobīrumus, kurus kopā ar kv līspuldzi iesniedz izpēti.
- Apskates protokolā precīzi jānorāda, kādam nolīkam kv līspuldze paredzēta un kv līspuldzes atrašanās vieta - labā vai kreisajā pusē; priekšpusē vai aizmugurē. A/m labo un kreiso pusi nosaka virziena vadītāja vietas uz priekšu.
- Katru kv līspuldzi iesaiņot atsevišķi.

UZMANĪBU!

Aukstā stāvoklī kv līspuldzes kv līdiegs ir trausls. Ja stikla kolba ir sasista, izņemšanas laikā kv līdiegs viegli var nolīzt un tikt pazaudēts! Šīs doš gadījumos ieteicams zem kv līspuldzes pakļaut papuru, lai savāktu visus kv līspuldzes izņemšanas gaitā nolīzušos fragmentus!

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Uz katra iesaiņojuma uzraksta a/m marķu, modeli un a/m reģistrācijas valsts numuru.
- Uz katra iesaiņojuma jābūt norādītai apgaismojuma luktura vai kv līspuldzes atrašanās vietai (labā vai kreisajā pusē, priekšpusē vai aizmugurē) un no kāda apgaismojuma luktura kv līspuldze izņemta.
- Izņemtie paraugi ir kopā ar ceļu satiksmes negadījuma shēmu un apskates protokolu.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana

Kv līspuldzes jāiesaiņo tā, lai transportējot tās būtu pretstieņu drošas, cietī iesaiņojumam un transportēšanas laikā netiktu saplīstas.

8. METĻA PARAGU IZĒMŠANA

Atslēgas vārdi: saskarsmes pārdas, uzslēgumi, metāli, sakausējumi, salīdzinošā izpēte.

8. Mērķis.

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus metāla paraugu izēšanai, lai nosūtītu tos ekspertizei.

Rekomendācija apraksta arī paraugu noformēšanas kārtību.

9. Pielietojums.

Rekomendācija paredz tā inspektoriem – kriminālistiem un izziņas izdarītājiem, kas notikumu vietās izņem metālu paraugus.

10. Instrumenti un materiāli.

- Dažādi instrumenti (zāģi, skrūvgrieži un skalpeļi ar maināmiem uzgaļiem u.c.);
- pincetes;
- aizdarīti plastmasas maisiņi;
- papīra aplokšnes;
- dažāda lieluma plastmasas un kartona kārbas;
- daktoļvešā ar želatīna pārklājumu.

UZMANĪBU!

Nekad nelietot izolācijas lentas vai citas līmēšanas lentas!

11. Vispārīgās prasības metālu paraugu izēšanai.

Pievērst uzmanību, lai nesajauktu pārdas un salīdzināmos materiālus:

- katru paraugu (pārdas un salīdzināmo) izņemt ar citu skalpeļi uzgali;
- kamēr paraugi nav iesaiņoti, novietot tos, ievērojot distanci;
- pēc iespējas turklāt iesaiņot izņemtus paraugus;
- katru paraugu iesaiņot atsevišķi iesaiņojumā;
- daktoļvešā ar dažādiem paraugiem noteikti iesaiņot katru atsevišķi aplokšnī.

IETEICAMS

Iesaiņot un iesniegt ekspertam ar skalpeļu uzgaļus, kas tika izmantoti paraugu izēšanai. Uzgaļus iesaiņot katru atsevišķi daktoļvešā gabaliņā vai kārbā.

12. Paraugu izēšana.

5.1. Metāla priekšmeti un izstrādājumi.

- Katru metāla izstrādājumu iesaiņot atsevišķi iepakojumā.
- Ja uz priekšmetiem ir citu materiālu uzslēgumi, tad šim vietmā nodrošina virsmas aizsardzību, aptinot to ar papīru vai plastmasas plēvi.
- Ja metāla priekšmetu paredzēts nosūtīt vairākiem ekspertizēm, to uzrādītājam par ekspertizes noteikšanu.
- Ja metāla priekšmetu skaits ir ļoti liels, tos sadala grupās pēc vizuāliem pazīmēm (krāsas, formas, izmēri) un ekspertizei iesniedz izlases veidā.
- Ja metāla priekšmets ir ļoti liels izmēra, pēc iepriekšējās norunas ekspertu var uzaicināt uz tūlītārašanās vietu, nodrošinot izēšanai nepieciešamos palīgdzekļus un instrumentus (kāpnes, zāģus, pagarinātājus u.c.).

- Ja no metāla priekšmeta izņem nelielus fragmentus, izemšanas veids un instruments jāuzrādā apskates protokolā vai lēmumā par ekspertzes noteikšanu. Izemšanai izmantoto instrumentu valsts nosūtīt kopā ar izemtajiem paraugiem.

5.2. Metāla mikrodaļiņas.

- Redzamas metāla daļiņas izņem ar pinceti un ievieto papīra vai plastmasas paciņā.
- Priekšmetu, uz kura iespējami metāla mikrodaļiņu uzslēojumi, valsts iesniegt pilnībā, tūlīt virsmu aizsargājot, ietinot to papīrā vai plastmasas plēvē.
- Ja priekšmetu ar metāla uzslēojumiem nevar iesniegt pilnībā, no tā valsts izgriezt gabalu ar metāla daļiņu uzslēojumiem vai metāla uzslēojumus izemtar daktoplīvi.
- Izgriežot priekšmeta gabalu, jāuzrādā izemšanas apstākļi.
- Valsts izemšanas instrumentu pievienot iesniegtajiem priekšmeta – nesja gabaliem.
- Ja metāla uzslēojumus izņem ar daktoplīvi, tad:
 - ar skalpeli uzslēojumus nokasā otī uzmanīgi, lai uz objekta – nesja virsmas neveidotu jaunas trases;
 - noņem visus metāla daļiņu uzslēojumus;
 - precīzi apraksta paraugu atrašanās vietu, dodot skatu raksturojumu;
 - metāla pamatnes (objekta – nesja) kontroles paraugus izem vietā, kur nav bijusi saskare ar pētāmā metāla daļiņām;
 - no iedarbības instrumenta izem metāla kontroles paraugus vietā, kura nav saskārusies ar objektu – nesju.

5.3. Apšaubas.

- Katru apšaubā gabalu iesaiņo atsevišķi, tiem jābūt sausiem.
- Iesniedz tikai apšaubā gabalus, uz kuriem var jāpaliek metāla daļiņu uzslēojumi.
- Ja apšaubu paredz tiesāties uz dažādu ekspertzi, to norādā lēmumā.

13. Lietisko pierādījumu noformēšana.

- Uz katra parauga iesaiņojuma uzraksta parauga numuru, izemšanas vietu un datumu. Uz iesaiņojuma jābūt arī parakstiem un zīmogam.
- Visiem izemtajiem paraugiem pievieno sarakstu, kur uzskaita visus objektus, kas izemti notikuma vietā.
- Sarakstā uzrādā:
 - priekšmeta nosaukumu;
 - instrumenta marķējumu;
 - visu pārējo informāciju, kas var noderēt ekspertzes gaitā.

14. Paraugu glabāšana un transportēšana.

Paraugus uzglabā sausumā.

Ja paraugus paredz tiesā izmantot vairākiem ekspertzi, jāņem vērā citas paraugu izemšanas rekomendācijas.

Paraugi pēc iespējas tiek nogādāti VTEB.

Saņēmumi:

VTEB – Valsts tiesu ekspertžu birojs

9. DZ VNIĒKU MATU IZĒMŠANA

Atslēgas vārdi: mati, matu uzslēgumu priekšmetus-nesijs, salīdzinošā izpēte

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus dzvnieku matu (vai matu daļiņu) izēmšanai, lai nosūtītu tos ekspertiem. Rekomendācija apraksta paraugu noformēšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredzta ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izēmdzvnieku matus (vai matu daļiņas) notikuma vietā, no cietušā un aizdoms turētāpārbauda, u.c.

3. Instrumenti un materiāli

- Speciālas caurspīdīgas plāksnes mikrodaļiņu izēmšanai;
- pincetes (mazu priekšmetu izēmšanai);
- papīra aplokšnes vai plastmasas maisiņi ar aizspiedīju;
- papīrs;
- polimērmateriāla cimdi;
- densitometri un flomastri.

4. Vispārīgās prasības dzvnieku matu izēmšanai

- Ja uz priekšmetiem-nesijs ir mati vai matu daļiņas, vālam tos nosūtīt uz ekspertiem, nenotiekot matus.
- Dzvnieku matus vai matu daļiņas no priekšmeta virsmas izēmtikai tad, ja uz priekšmeta-nesijs ir daži mati vai to nav iespējams nosūtīt uz biroju.

UZMANĪBU!

Ja uz priekšmeta ir daži materiāli (pulvera pildīšana, asinis, daļiņas, šķiedras u.c.), tad, lai nepazaudētu tos – konsultējieties ar VTEB ekspertiem par šo objektu izēmšanu.

5. Paraugu izēmšana

- Priekšmetus-nesijs ar dzvnieku matiem izēmt notikuma vietā, aizdoms turam vai cietušā mantu apskates laikā, utt..
- Priekšmetus, uz kuriem var būt dzvnieka mati, uzmanīgi jāiesaiņo, katru atsevišķi, vālam papīra iesaiņojumā, lai mati netiktu pazaudēti, kā arī nenoklāt sveši. Uz iepakojuma jānorāda ar izēmšanu saistītā informācija (kas, kur, kad izēmts, kas izdarījis izēmšanu utt.).
- Ja uz priekšmeta-nesijs ir daži mati, tos ar pinceti noņem un iesaiņo papīrā, kuru ieliek aplokšnē vai plastmasas maisiņā ar aizspiedīju. Uz iesaiņojuma norāda, no kurās vietas mati ir noņemti.
- Ja dzvnieku matus no priekšmeta-nesijs nav iespējams noņemt ar pinceti, tos var noņemt ar plāksni (speciālas caurspīdīgas plāksnes mikrodaļiņu izēmšanai). Plāksni attaisa, pamatni ar lipīgo slāni uzliek uz priekšmeta virsmas, nogludina ar roku, un tad noņem. Šo darbu atkārto turpina, kamēr ir nolipināta visa priekšmeta virsma. Darba beigās pamatnes lipīgo slāni ar izēmtajām mikrodaļiņām nosedz ar caurspīdīgo plāksni, lai visslānis ir pilnīgi nosegtas. Uz plāksnes atzīmē, no kurās vietas mati vai matu daļiņas ir noņemtas. Plāksni iesaiņo.

- Nav pieļaujama priekšmetu-nesēju (apģērba priekšmetu, u.c.) pūrināšana, mazgāšana, tīrīšana un cita veida darbība, kas noved pie matu daļiņu zuduma.
- Salīdzinošos matu paraugus no dzīvnieka ādā izņem, tos **izraujot** (nedrīkst nogriezt) no daždabīgiem dzīvnieka ādām (muguras, sāniem, vēdera, galvas, kakla, astes). Ja dzīvnieks ir plankumains, matu paraugus izrauj no katras krāsas plankuma. Izrautos matus iesaiņo papīrā, kuru ieliek aploksnā vai plastmasas maisiņā ar aizspiedi. Katrs paraugs jāiesaiņo atsevišķi, obligāti norādot ādā vietu, no kuras tas iegūts.

UZMANĪBU!

Uz ekspertziņām mums lietišķajiem pierādījumiem jābūt sausiem.

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Uz katru parauga iesaiņojuma uzraksta parauga numuru, konkrēti izņemšanas vietu un datumu. Uz iesaiņojuma jābūt parakstiem un zīmogam.
- Paraugiem pievieno sarakstu, kur uzskaita visus objektus, kas izņemti notikuma vietā, no cietušā un aizdomās turētāja apģērba u.c. Sarakstā uzrādā:
 - priekšmeta nosaukumu;
 - visu pārējo informāciju, kas var noderēt ekspertziņām.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana

- Paraugus un plīvus uzglabā istabas temperatūrā. Mitrus priekšmetus-nesējus ir jāizžāvē. Ja nav iespējams izžāvēt priekšmetus-nesējus, noteikti jāzīmē, ka tie ir mitri.
- Paraugus pēc iespējas ātrāk nogādā VTEB.

Saņēmumi:

VTEB – Valsts tiesu ekspertziņu birojs

10. AUGU VALSTS IZCELSMES OBJEKTU IZ EMŠANA

Atslēgas vārdi: augi, augu uzslēgumu priekšmets-nesijs, salīdzinošā izpēte.

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus augu valsts izcelsmes objektu (augu, augu daļiņu) izemšanai, lai nosūtītu tos ekspertizei. Rekomendācija apraksta paraugu noformēšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredz tā ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izem augu valsts objektus notikuma vietā, no cietušu un aizdoms turētāpārbaudes, u.c.

3. Definīcijas

Augu valsts izcelsmes objekti (augi un augu daļas): koksnes, stiebri, saknes, lapas un to daļas, ziedi, sēklas, ziedputekšņi, sporas, spji, aļes u.c.

4. Instrumenti un materiāli

- Speciālas caurspīdīgās plāksnes mikrodaļiņu izemšanai;
- pincetes (darbam ar maziem priekšmetiem);
- šķēres;
- skalpelis;
- līpstiņa;
- papīra aplokšnes;
- dažāda lieluma papīra maisi;
- dažāda lieluma papīra lapas;
- kartona kastītes;
- polimērmateriāla cimdi.

5. Vispārīgās prasības augu valsts objektu izemšanai

- Ja uz priekšmeta-nesija ir augu valsts objekti (augi un augu daļas), varam uz ekspertizei nosūtīt priekšmetu, nenotiekot augus vai to daļas.
- Augu valsts objektus no priekšmeta virsmas izem tikai tad, ja uz priekšmeta-nesija (apārbaude u.c.) ir daži augi (1 – 5) vai to nav iespējams nosūtīt uz biroju.

UZMANĪBU!

Ja uz priekšmeta ir dažādi materiāli (pulvera pildas, asinis, daļiņas, šķiedras u.c.), tad, lai nepazaudētu tos – konsultējieties ar VTEB ekspertiem par šo objektu izemšanu.

5.1 Paraugu izemšana

- Priekšmets-nesijs ar augu valsts izcelsmes objektiem (augiem) izem notikuma vietā, aizdoms turamā mantā apskates laikā, utt.
- Priekšmets, uz kuriem var būt augu valsts izcelsmes objekti (augi, augu daļas), uzmanīgi jāiesaiņo, katru atsevišķi, varam papīra iesaiņojumā, lai šie augi netiktu pazaudēti, kā arī nenotīrīti sveši. Uz iepakojuma jānorāda ar izemšanu saistītā informācija (kas, kur, kad izemts, kas izdarījis izemšanu utt.).
- Ja uz priekšmeta-nesija ir daži augu valsts izcelsmes objekti (daļas), tos ar pinceti noņem un iesaiņo papīrā, kuru ieliek aploksnē vai kastītē. Uz iesaiņojuma jāuzrādā, no kurās vietās tie ir izemti.

- Augu valsts izcelsmes objektu (augu, augu daļiņas) noņemšana no priekšmeta – nes jā ar plūvi mazgā un ir pieejama tikai tad, ja nav noņemta ar pinceti vai priekšmetu nostīt uz ekspertzi.
- Nav pieejama priekšmetu-nesju (apvalks priekšmetu u.c.) pūrināšana, mazgāšana, tīrīšana un cita veida darba, kas noved pie augu daļiņu zuduma.

UZMANĪBU!

Nelietot izolācijas lentas vai citas lēmlentas un daktiloskopiskās plūves! No tām nav iespējams noņemt augu valsts izcelsmes objektu daļiņas, un līdz ar to padara tos nederīgus tālākai izpētei.

5.2. Darbs notikuma vietā

- Efektīvi augu valsts izcelsmes objektu ekspertzes rezultāti ir atkarīgi no pareizas salīdzinošo paraugu izņemšanas, līdz ar to vēlams speciālistu konsultācija pirms paraugu izņemšanas un dažreiz speciālistu piedalīšanās.
- Ja salīdzinošs izpētes veikšanai notikuma vietā ir jāizmēģinātie augi (piemēram: graudzāles), tos nogriež ar skalpeli vai šķērmi pie augsnes pamata (pie saknes).
- Ja salīdzinošs izpētes veikšanai notikuma vietā ir jāizmēģinātie augi:
 - a) augsnes un rīpju, kuri ir uz cieta substrāta, nokasa ar skalpeli līdz substrātam;
 - b) augsnes un rīpju, kuri ir uz mīksta substrāta, nokasa ar skalpeli vai līpstiņu kopā ar substrāta augšējo slāni.
- Notikuma vietā izņemtie augu valsts izcelsmes objekti (augi, augu daļiņas) jāiesaiņo papīra aplūksnī, papīra maisiņā vai kartona kastī.
- Protokolā jānorāda iecirkļa raksturs (lauks, cešs, mežmalā, purvs utt.) un, ja ir iespējams, jānodrošina iecirkļa botāniskā sastāva (norādīt augu sugas) un notikuma vietas fotoattēlus.

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Uz katra parauga iesaiņojuma uzraksta parauga numuru, konkrēti izņemšanas vietu un datumu. Uz iesaiņojuma jābūt arī parakstiem un zīmogam.
- Paraugiem pievieno sarakstu, kur uzskaita visus objektus, kas izņemti notikuma vietās, no cietušiem un aizdoms turētājiem, u.c. un, ja ir iespējams, notikuma vietas fotoattēlus.
Sarakstā uzrādā:
 - priekšmeta nosaukumu;
 - visu pierādījumu informāciju, kas var noderēt ekspertzes veikšanai.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana

- Paraugus uzglabā istabas temperatūrā. Mitrus priekšmetus-nesjus ir jāizžvē istabas temperatūrā. Ja nav iespējams izžvēt priekšmetus-nesjus, tad noteikti jāatzīmē, ka tie ir mitri.
- Paraugi pēc iespējas ātrāk jānodod VTEB.

Saņemumi:

VTEB – Valsts tiesu ekspertžu birojs

11. PARAGU IZ EMŠANA PĀC UGUNSGRĀKA

Atslēgas vārdi: ugunsgrāks, degšanu veicinošas vielas, izdedži, burkas paraugu (izdedžu) izemšanai, speciālā polimērmateriāla maisi paraugu (izdedžu) izemšanai.

1. Mērķis

Metodiskā rekomendācija iesaka pamatprincipus izdedžu paraugu izemšanai, lai nosūtītu tos ekspertizei ugunsgrāka cēloņa noskaidrošanai.

Rekomendācija apraksta paraugu noformēšanas kārtību.

2. Pielietojums

Rekomendācija paredzta ekspertiem – kriminālistiem un citiem izziņas izdarītājiem, kas izņem izdedžu paraugus gadījumos, ja ir aizdomas par aunprātīgā dedzināšanu, lietojot viegli uzliesmojošus šķidrumus vai degšanu veicinošus šķidrumus (vielas): benzīnu, petroleju, dzeļdegvielu un katlu kurināmo, citus naftas produktus, spirtus, acetonu, šķīdinātājus, utt.

3. Instrumenti un materiāli

- Stikla burkas ar platu kaklu un uzskrūvējamu vāciņu. Burku tilpums no 200 ml (0,2 l) līdz 2500 ml (2,5 l);
- speciālā polimērmateriāla maisi;
- speciālas līstes;
- šķēres;
- zīģeri, asknaibles (parauga sasmalcināšanai, lai varētu to ievietot burkā);
- speciālas etiķetes un veidlapas;
- speciāli cimdi, apavi, kombinezoni, lai ievērotu paraugus aizsargātos no traumām.

UZMANĪBU!

Visiem instrumentiem jābūt tīriem, jo tas var ietekmēt izpētes rezultātus. Pēc paraugu emšanas instrumenti jānotīra.

4. Vispārīgās prasības paraugu izemšanai.

- Pirms izbraukšanas uz ugunsgrāka vietu jāpārbauda, vai ir visi nepieciešamie instrumenti un materiāli.
- Pirms ugunsgrāka vietas apskates jāuzvelk aizsargtērps.
- Visi savāktie paraugi jāiesaiņo stikla burkā vai speciālajos polimērmateriāla maisos.
- Paraugi jāņem (ja iespējams) vietās, kur pēc ugunsgrāka nav notikušas izmaiņas - nav notikusi cilvēka iedarbība uz ugunsgrāka vietu. Piemēram, uz ugunsdzēsēja vai notikuma vietas apskates veicjamā apaviem var būt naftas produkta vai putu rīdītie uzslāojumi, kas var izmainīt ugunsgrāka izdedžu (vietas) sastāvu, un rezultātā ietekmēt laboratorijas pētījumu rezultātus. Ja nav iespējams pamēģināt paraugu vietā, kur nav bijusi saskarsme ar cilvēkiem vai priekšmetiem, kas varētu ietekmēt analīzes rezultātus vai tas nav zināms, to obligāti uzrādā protokolā. Protokolā pat obligāti jāuzrādā visi līdzekļi, kas tika lietoti ugunsgrāka dzīšanai.
- Dažādas vietās ņemtie paraugi jāiesaiņo atsevišķi – katru savā burkā vai speciālajā polimērmateriāla maisā.

5. Darba gaita

- Vispirms veic iespējamā aunprātīgā ugunsgrāka (aizdedzināšanas) vietas vizuālu apskati. Nosaka ugunsgrāka cilmvietu (ugunsgrāka izcelšanās vietu), kur var būt

palikušas šķidrums palīdzību, ar kura palīdzību izdarīt aizdedzināšanu, un ņemt paraugus analīzei no šīm vietām.

- Ja paraugs ir pārāk liels un to nav iespējams ievietot burkā vai speciālajā polimērmateriāla maisījumā, tas jāsamalcina (sagriezt, sasmalcināt, utt. atkarībā no materiāla) līdz vajadzīgajam izmēram. Burkā vai maisījuma paraugu ievilda ne vairāk par 2/3 tilpuma.
- Pirms burkas aiztaisīšanas ar vakuu, jānotrauc augšējā mala, lai burku varētu hermētiski aizvērt.

6. Lietisko pierādījumu noformēšana

- Aprakstam un materiāla noformēšanai izmanto speciālas veidlapas un etiķetes.
- Veidlapas norāda:
 - cik paraugu ņemts analīzei;
 - datumu un laiku, kad ņemts paraugs;
 - datumu un laiku, kad noticis ugunsgrēks;
 - ugunsgrēka vietu (adresi);
 - no kādas konkrētās vietas ņemts paraugs (piemēram, istaba, grāda, siena utt.);
 - kāds paraugs ņemts (dā, paklāja, mēbeļu fragmenti utt.), ja eksperts to var noteikt;
 - kādi līdzekļi tika lietoti ugunsgrēka dzīšanai.
- Uz etiķetes norāda:
 - parauga numuru (ja ņemti vairāki paraugi);
 - datumu un laiku, kad ņemts paraugs;
 - no kādas konkrētas vietas ņemts paraugs (piemēram, istaba, grāda, siena utt.)
- Uz iesaiņojuma jābūt parakstiem un zīmogam.

7. Paraugu glabāšana un transportēšana

Paraugus uzglabā istabas temperatūrā no gaismas aizsargātā vietā (tumša istaba, skapis, kaste utt.). Burkas vai speciālos polimērmateriāla maisījumus ar paraugiem jāiepako tā, lai transportējot tie nesaskartos viens ar otru vai ar citiem priekšmetiem un netiktu saplūsti. (Piemēram, burkas iepakot kastē un uz iepakojuma norādīt, ka ir plāstošs priekšmets.)

Paraugi pēc iespējas jānosūtīti VTEB.

Sašifrējumi:

VTEB – Valsts tiesu ekspertu birojs

12. Šiedru un tekstilizstrādājumu, krāsas pirkļu jum, stikla, augsnes, polimeru izstrādājumu un to fragmentu, automobīlu kvēlspuldžu, metāla, dzīvnieku matu, augu izcelsmes paraugu iesaiņošana un uzglabāšana.

Objekts	Iesaiņojums	Glabāšana	Piezīmes
Stikla lauskas	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - papīra aplokšnes 	Sausviet	<p>Stikla izstrādājumu vai lauskas var nodot uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stikla ekspertīzi; - pirkstu nospiedumiem (ja lauskas ir pietiekami lielas); - bioloģiju – asinis vai siekalas (pudele, glāze, u.c.); - odoroloģiju
Naftas produkti vai viegli uzliesmojošas vielas (aizdomas par aunu prātīgumu dedzināšanu)	<ul style="list-style-type: none"> - stikla burkas ar hermētisku vāku; - speciāla polimērmateriāla maisiņi 	Saus, vēsā vietā	
Esi, smrvielas	Stikla burkas ar hermētisku vāku	Vēsā vietā	
Krāsas pirkļi un materiāli	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - papīra aplokšnes; - plastmasas un kartona kastes 	Sausviet	
Šiedras un tekstilizstrādājumi	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - papīra aplokšnes; - papīra maisiņi un kartona kastes 	<p>Sausviet</p> <p><u>Mitrū apstākļos obligāti izžvēt (nežvēt karstumā vai ar ventilatoru)!</u></p>	<p><u>Ja tekstilizstrādājums j nodod uz vairāku ekspertīzēm, šiedru ekspertīzē jāveic vispirms!</u></p> <p>Tekstilizstrādājumus var nodot uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - šiedru ekspertīzi; - stikla ekspertīzi; - augsnes ekspertīzi; - bioloģiju – asinis, sperma, siekalas; - trasoloģiju; u.c.

Objekts	Iesaiņojums	Glabāšana	Piezīmes
Priekšmeti, uz kuriem var būt šiedru mikrodaļiņas (naži, šķēres, darbarīki, u.c.)	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - papīra aploksnes; - papīra maisiņi un kartona kastes 	Sausviet <u>Mitrū priekšmetu obligāti izžvēt (nežvēt karstumvai ar ventilatoru)!</u>	<u>Ja priekšmets jnodod uz vairākiem ekspertziem, šiedru ekspertziņveic vispirms!</u> Priekšmetus var nodot uz: <ul style="list-style-type: none"> - šiedru ekspertzi; - stikla ekspertzi; - augsnes ekspertzi; - bioloģiju – asinis, sperma, siekalas; - trasoloģiju; u.c.
Augsne	<ul style="list-style-type: none"> - audekla maisiņi vai papīra paciņas - kartona kastītes 	Sausviet Mitrā augsne jizžvēt istabas temperatūrā	
Polimrmateriālizstrādājumi (līmētas, līmētas, polimrmateriāla auklas, pogas, a/m plastmasas detaļufragmenti, u.c.)	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - papīra aploksnes; - papīra maisiņi un kartona kastes 	Sausviet	Priekšmetus var nodot uz: <ul style="list-style-type: none"> - polimrmateriālu ekspertzi; - pirkstu nospiedumiem (piemēram, līmētas); - trasoloģiju
Mēģe	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - plastmasas un kartona kastes 		
Automobiļu kvēlspuldzes	<ul style="list-style-type: none"> - plastmasas maisiņi ar aizspiedju; - papīra aploksnes; - kartona kastes vai cits pretstieņu drošījesaiņojums 	Pretstieņu drošījeviet	
Dzīvnieku mati	<ul style="list-style-type: none"> - papīra aploksnes 	Sausviet	
Augu valsts objekti	<ul style="list-style-type: none"> - papīra aploksnes, papīra maisiņi, kartona kastītes 	Sausviet	